Vlaamse Regering

BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
BEGROTINGSUITVOERING 2025

INTEGRATIE EN INBURGERING

Hilde Crevits
Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Vlaamse Regering

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL 2

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER 4

III. SAMENVATTING 5

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN 7

V. BELEIDSVELD I: INTEGRATIE EN INBURGERING 8

1. ISE Integratie en Inburgering, MVG excl. DAB 8

1.1. SD 1: We streven naar een evenredige participatie en zelfredzaamheid van personen van buitenlandse herkomst, onder wie nieuwkomers 8

OD 1.1: We optimaliseren het inburgeringstraject en streven naar maximale deelname 8

OD 1.2: We intensifiëren het opleidings- en arbeidsmarkttraject om inburgeraars snel en duurzaam aan het werk te krijgen 10

OD 1.3: We bestrijden discriminatie en racisme via maatregelen binnen alle domeinen 10

OD 1.4: We stimuleren en inspireren andere domeinen en actoren om mee te werken aan het integratie- en inburgeringsbeleid 11

1.2. SD 2: We versterken het samenleven 12

OD 2.1: We zetten in op het versterken van sociale cohesie 12

OD 2.2: We versterken de Nederlandse taal als verbindende factor in de samenleving 13

OD 2.3: We bestrijden gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie, zowel online als offline 13

1.3. SD 3: We voeren een onderbouwd en gedragen beleid 15

OD 3.1: We maken van de beleidsuitvoerende actoren nog efficiëntere organisaties 15

OD 3.2: We ondersteunen lokale besturen als regisseur omdat integratie, inburgering en samenleven in de eerste plaats lokaal gebeurt 15

OD 3.3: We geven het beleid vorm in een sterk en daadkrachtig partnerschap met het middenveld en ondersteunende organisaties 17

OD 3.4: We werken aan een wetenschappelijk onderbouwd beleid en de monitoring en evaluatie ervan 17

OD 3.5: We werken actief mee op internationaal niveau en leren van buitenlandse goede praktijken 17

1.4. Budgettair kader voor het begrotingsjaar 18

1.4.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) 19

1.4.2 DAB's 22

1.4.3 Overige entiteiten onder gezag 22

1.4.4 Overige entiteiten onder toezicht 22

VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD 24

VII. LIJST MET AFKORTINGEN 24

VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN' 25

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'..... 27
X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'..... 27
XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE' 27
XII. METADATAFICHES INDICATOREN 27

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

2025 was een scharnierjaar voor onze ambities rond integratie, inburgering en samenleven. Vlaanderen kent een blijvende instroom van nieuwkomers en maatschappelijke spanningen naar aanleiding van gebeurtenissen in het binnen-en buitenland. In die context heb ik mijn koers verder uitgezet.

Wie in Vlaanderen een toekomst wil uitbouwen, moet snel zijn weg leren vinden in de samenleving en dit met de nodige ondersteuning. De cursus maatschappelijke oriëntatie biedt daar een sterke start, maar daar stopt het uiteraard niet. Ik vraag nieuwkomers om duurzame inspanningen te leveren op het vlak van taal, werk en participatie. We bieden daar ook de nodige begeleiding. Dit vormt een rode draad doorheen het hele inburgeringstraject. Ik heb de nodige voorbereidingen getroffen om de regelgeving ook in die zin aan te passen.

Maar participatie en zelfredzaamheid vereisen ook na de eerste integratiefase de nodige ondersteuning, en dit in wisselwerking met de gehele samenleving. Alle levensdomeinen spelen hierin een rol. In het Geïntegreerd Actieplan Horizontaal Integratiebeleid (GAHI) werden vanuit de verschillende beleidsdomeinen accenten gelegd op basis van gedeelde doelstellingen. Tegelijk bleef ik investeren in een versterkte ondersteuning van lokale besturen in hun regierol, onder meer via een transparant basispakket aan dienstverlening en gerichte projectsubsidies.

In de preventie van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie nam ik in 2025 mijn coördinatierol ten volle op door de implementatie van het decreet[1]. Daarbij werd ingezet op verschillende sporen: het uitwerken van een horizontale aanpak via een actieplan, de erkenning van partnerorganisaties ter ondersteuning van lokale besturen en de financiering van lokale besturen in hun regierol.
2025 werd zo een intens jaar, waarin uitvoering, bijsturing en voorbereiding hand in hand gingen. Belangrijk is dat we in heel wat beleidsintenties al noodzakelijke stappen hebben gezet: van de inhoudelijke versterking van het inburgeringstraject en de toeleiding naar taal en werk, tot het uittekenen van een horizontaal kader met duidelijke doelstellingen en duurzame partnerschappen. Deze vooruitgang vormt geen eindpunt, maar wel een stevig fundament. In de volgende periode wil ik hierop consequent voortbouwen, met verdere verdieping, verankering en samenhang tussen instrumenten en beleidsniveaus, zodat we stap voor stap een coherent beleid kunnen uitbouwen dat resultaten oplevert voor nieuwkomers én voor de samenleving als geheel.

U vindt een uitgebreide weerslag van de verschillende maatregelen terug in de voorliggende beleids- en begrotingstoelichting voor 2025.

Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

[1] Decreet van 22 maart 2024 over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie.

III. SAMENVATTING

Een centrale doelstelling van het beleid is het realiseren van een evenredige participatie en grotere zelfredzaamheid van personen van buitenlandse herkomst, onder wie nieuwkomers. Om dit te bereiken wordt in de eerste plaats sterk ingezet op de verdere optimalisering van het inburgeringstraject. Het vormingsonderdeel maatschappelijke oriëntatie wordt inhoudelijk versterkt, onder meer door het verhogen van de slaagdrempel en door een nauwere integratie van de Canon van Vlaanderen in het lesmateriaal. Daarnaast wordt gewerkt aan een meer flexibel en doelgroepgericht aanbod via een modulair systeem, zodat beter kan worden ingespeeld op uiteenlopende leerbehoeften en profielen. Ook wordt een voortraject ontwikkeld dat deels in het land van herkomst kan worden gevolgd, met specifieke aandacht voor gezins- en arbeidsmigranten. Dit moet nieuwkomers beter voorbereiden op hun aankomst en integratie in Vlaanderen.

Een tweede belangrijke pijler is taalverwerving. Het beleid zet in op het verhogen van het taalniveau binnen het inburgeringstraject, met als doel een mondeling niveau B1. Daarbij wordt niet alleen ingezet op formeel taalonderwijs (NT2), maar ook op het creëren van voldoende oefenkansen in realistische contexten, zodat inburgeraars het Nederlands ook buiten de klas actief kunnen gebruiken. Initiatieven zoals het project 'Oefenkansen Nederlands' en digitale tools dragen hieraan bij. Tegelijk wordt er aandacht besteed aan het wegwerken van taalbarrières via hulpmiddelen zoals sociaal tolken en vertaaltechnologie.

Naast taal is ook economische participatie een cruciale hefboom voor integratie. Inburgeraars worden verplicht zich tijdig in te schrijven bij VDAB, tenzij ze al aan het werk zijn of niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Verschillende projecten en proeftuinen ondersteunen hen vervolgens in hun traject naar werk, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen zoals kortgeschoolden. Er wordt onder meer gewerkt met mentorprogramma's, sectorgerichte trajecten, ondersteuning bij diplomawaardering en specifieke trajecten voor hooggeschoolden. De opgedane inzichten uit eerdere projecten worden meegenomen om het beleid structureel te versterken.

Daarnaast wordt het belang van sociale netwerken erkend als een vierde pijler binnen het inburgeringstraject. Via het AMIF-programma wordt ingezet op het versterken van participatie en het uitbouwen van sociale contacten, wat essentieel is voor duurzame integratie.

Het beleid richt zich ook expliciet op het bevorderen van sociale cohesie en het versterken van het samenleven in diversiteit. Vanaf 2026 wordt een inclusief sociaal cohesiebeleid uitgerold, met bijzondere aandacht voor domeinen zoals werk, onderwijs en taal. Lokale besturen worden hierin ondersteund. Hierbij is er specifieke aandacht voor groepen die een grotere afstand tot de samenleving ervaren, zoals vrouwen en jongeren van buitenlandse herkomst.

Daarnaast is er ook de bestrijding van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie. In 2025 werd een nieuw actieplan goedgekeurd dat inzet op vroegdetectie, preventie en een integrale aanpak. Lokale besturen spelen hierin een centrale rol en worden ondersteund via subsidies, erkende partnerorganisaties en praktische tools zoals opleidingen en e-learningmodules. Ook wordt onderzoek gevoerd naar nieuwe fenomenen zoals problematische 'straatcultuur' en naar effectieve manieren om hiermee om te gaan.

Het beleid wordt verder gekenmerkt door een sterke nadruk op samenwerking, efficiëntie en onderbouwing. De agentschappen integratie en inburgering worden verder geoptimaliseerd, onder meer via digitalisering en nieuwe

samenwerkingsafspraken. Het digitale platform Allis speelt hierin een belangrijke rol. Tegelijk blijft er aandacht voor fysieke dienstverlening waar nodig.

Daarnaast wordt sterk ingezet op samenwerking met middenveldorganisaties en andere partners. Organisaties zoals LEVL worden actief betrokken bij de beleidsontwikkeling, en hun input, samen met die van andere stakeholders, wordt meegenomen in strategische plannen zoals het Geïntegreerd Actieplan Horizontaal Integratiebeleid. Dit actieplan bundelt inspanningen over verschillende beleidsdomeinen heen en vertaalt deze in concrete acties rond taal, participatie, sociale cohesie en de bestrijding van discriminatie en racisme.

Tot slot wordt het beleid continu ondersteund door monitoring, onderzoek en evaluatie. Verschillende studies, barometers en beleidsanalyses brengen de impact van maatregelen in kaart en helpen om het beleid bij te sturen waar nodig. Vlaanderen positioneert zich bovendien internationaal als een voortrekker op het vlak van integratie en inburgering, en wisselt actief kennis en expertise uit met andere landen en regio's.

Samengevat zet het Vlaamse beleid in op een geïntegreerde en toekomstgerichte aanpak van integratie en samenleven, waarbij taal, onderwijs, werk en sociale verbinding centraal staan. Dit gebeurt via een sterke samenwerking tussen verschillende beleidsniveaus en actoren, met een duidelijke focus op participatie, effectiviteit, maatwerk en maatschappelijke impact.

PROGRAMMA SG – INTEGRATIE EN INBURGERING

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	200			120.145	121.148
BA-JR 2025	200			122.161	124.249
BU 2025	1.961			121.829	120.155

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

Geen rapportage voor 2025.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Geen rapportage voor 2025.

V. BELEIDSVELD I: INTEGRATIE EN INBURGERING

1. ISE Integratie en Inburgering, MVG excl. DAB

INDICATOR

Voor dit inhoudelijk structuurelement werden volgende prestatie-indicatoren gekozen:

Benaming	**Aantal anderstaligen dat in jaar x-1 voor het eerst werd ingeschreven in een cursus NT2 in Vlaanderen of Brussel**
Definitie	Aantal anderstaligen dat in jaar x-1 voor het eerst werd ingeschreven in een cursus NT2 in Vlaanderen of Brussel Deze indicator wordt berekend op de kruispuntbank inburgering.
Laatste gekende waarde	In 2024 werden 50.646 anderstaligen voor het eerst ingeschreven in een cursus NT2.
Streefwaarde	We streven naar een verhoging van het aantal anderstaligen dat Nederlandse les volgt, met aandacht voor de toeleiding van de verschillende doelgroepen.
Beleidsmatige relevantie	OD We versterken de Nederlandse taal als verbindende factor in de samenleving
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke Aanbevelingen	LSA No. 5: (vrije vertaling): "De doeltreffendheid en doelgerichtheid van het actieve arbeidsmarktbeleid versterken om kansarme groepen verder in de arbeidsmarkt te integreren, met name mensen met een laag opleidingsniveau, oudere werknemers, mensen met een migratieachtergrond en personen met een handicap " SDG 10 Dring ongelijkheid in en tussen landen terug.
Budgettaire relevantie	De indicator dekt niet het volledige ISE, maar omvat wel een groot aandeel van de beleidsmaatregelen waar beleidsmiddelen voor worden ingezet (taalbeleid, taaladvisering is een grote kernopdracht van de agentschappen I&I en het Huis van het Nederlands Brussel)

1.1. SD 1: We streven naar een evenredige participatie en zelfredzaamheid van personen van buitenlandse herkomst, onder wie nieuwkomers

OD 1.1: We optimaliseren het inburgeringstraject en streven naar maximale deelname

In 2025 werd verder werk gemaakt van de versterking van het vormingsonderdeel maatschappelijke oriëntatie (MO). Zo werd de verhoging van het minimale percentage om te slagen op de test voorbereid. Deze nieuwe cesuur treedt in werking op 21 februari 2026. Daarnaast werd ook de verbinding tussen de Canon van Vlaanderen en de cursus MO verder verdiept. Van de module "Geschiedenis van België" waarin de Canon een centrale plaats neemt, werden in 2025 bijkomende vertalingen gemaakt en werden deze in de loop van het najaar stelselmatig ontsloten voor lesgevers.

Het project "modulair MO", gefinancierd met AMIF-middelen, werd door AgII voorbereid. Dit project vormt een belangrijke bouwsteen voor de verdere optimalisering van het MO-aanbod. Het project voorziet de ontwikkeling van een modulair en doelgroepgericht aanbod, dat beter inspeelt op verschillende profielen en leerbehoeften. Het project zal lopen van januari 2026 tot december 2027.

In 2025 werden de krijtlijnen vastgelegd voor een voortraject in het land van herkomst en voor derdelands arbeidsmigranten en hun meerderjarige gezinsleden (VR 2025 0606 MED.0211/1BIS en VR 2025 1909 MED.0351/1BIS). Het voortraject zal bestaan uit een zelfstudiepakket maatschappelijke oriëntatie met modules aangepast aan de noden van enerzijds gezinsmigranten en anderzijds arbeidsmigranten. In het land van herkomst is het volgen van het voortraject vrijblijvend, voor arbeidsmigranten en hun gezinsleden zal het verplicht zijn om het voortraject met succes te doorlopen nadat zij zich in Vlaanderen gevestigd hebben. Zij kunnen tevens vrijwillig het volledige inburgeringstraject volgen. In afwachting van de implementatie van het voortraject werd in 2025 een webpagina ontwikkeld met informatie voor kandidaat-inwijkelingen.

De nodige voorbereidingen zijn getroffen om de retributieregeling te vereenvoudigen en inkomensgerelateerd te maken, waaronder een analyse van bestaande systemen inzake sociale tarieven of vrijstellingen. Dit gebeurde in afstemming met mijn collega-minister bevoegd voor Onderwijs om, in analogie met de bestaande regeling, gelijke bepalingen te laten gelden voor MO en NT2.

Daarnaast legde ik op 4 april 2025 met de mededeling aan de Vlaamse Regering 'De weg naar B1 mondeling' de principes voor de verhoging van het taalniveau binnen het inburgeringstraject vast. Samen met mijn collega-minister bevoegd voor Onderwijs zet ik in op voldoende contextgericht NT2-aanbod, voorzie ik ook oefenkansen Nederlands tijdens het inburgeringstraject zodat inburgeraars ook buiten de lessen het Nederlands oefenen, en zorg ik voor bijkomende begeleiding. In de mededeling aan de Vlaamse Regering 'NT2: Nederlands werkt' zet ik mij, samen met mijn collega-minister van Onderwijs, in voor een systematische doorverwijzing naar NT2-aanbod en voldoende oefenkansen Nederlands.
Ook in Brussel zette ik verder in op het Vlaamse inburgeringstraject. Samen met AgII voorzag ik bijkomende acties om meer inburgeraars naar ons inburgeringstraject toe te leiden door samenwerkingen met Brusselse lokale besturen, een veldgerichte wervingsstrategie, een uitgebreide ambassadeurswerking en digitale en offline communicatie. Deze acties nam ik ook op in het ToTaalplan Brussel.

Met de provisie 'Noodfonds Oekraïne' voorzag ik een bijkomende ondersteuning voor de reguliere werking van de agentschappen integratie en inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel om tijdelijk ontheemden te voorzien van een inburgeringstraject en de nodige NT2-begeleiding.

Het AMIF-programma "Samen bouwen aan sociale netwerken voor nieuwkomers" is opgezet om het participatie- en netwerktraject, de 4de pijler van het inburgeringstraject, in Vlaanderen en Brussel extra te versterken. Om het resultaatgericht werken te versterken, werd in 2025 een overkoepelend monitoring- en evaluatiekader uitgewerkt, dat begin 2026 voor het eerst wordt geïmplementeerd. Dit kader zal beleidsmatig inzicht bieden in de resultaten en impact van netwerken en in het aanbod dat is ontsloten of gecreëerd. Hierbij wordt ook de nodige aandacht besteed voor regionale verschillen en maatwerk.

Eind 2025 werden ook twee onderzoeksopdrachten voorbereid en gegund in het kader van het inburgeringstraject. Het eerste onderzoek focust op de ervaringen van rechthebbende inburgeraars. Dit onderzoek doelt erop om de belangrijkste drijfveren en drempels die zij ervaren met betrekking tot het al dan niet volgen van inburgering in kaart te brengen. Het onderzoek voorziet hiervoor een kwantitatief en kwalitatief luik. Ook de impact van de retributie zal expliciet bevraagd worden bij de deelnemers.

Het onderzoek gaat van start vanaf februari 2026. Daarnaast werd een onderzoeksopdracht opgestart naar de impact van het participatie- en netwerktraject binnen inburgering. Dit onderzoek moet in beeld brengen in welke mate het participatie- en netwerktraject bijdraagt aan de bredere integratie van deelnemers, onder meer op vlak van sociale aansluiting, taalverwerving en perspectieven op het werk. Het onderzoek loopt vanaf begin 2026.

OD 1.2: We intensifiëren het opleidings- en arbeidsmarkttraject om inburgeraars snel en duurzaam aan het werk te krijgen

Sinds 1 maart 2022 zijn inburgeraars, die een contract ondertekenen, verplicht om zich binnen de twee maanden in te schrijven bij VDAB, tenzij ze al duurzaam aan het werk zijn, ouder zijn dan 64 jaar of geen wettelijke toegang hebben tot de arbeidsmarkt.

2025 werd het eerste volledige projectjaar van de proeftuinen van "Vlot en duurzaam activeren" (VDAI), uitgevoerd door de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel. Deze proeftuinen, gericht op (1) leertrajecten voor kortgeschoolde inburgeraars; (2) inburgeraars ondersteunen bij en na erkenning van diploma's en EVC; (3) bedrijven ondersteunen bij Nederlands op de werkvloer; (4) beter begeleiden van inburgeraars naar werk; (5) upgradetrajecten voor ex-inburgeraars, bouwden verder op de ervaringen die in 2024 werden opgedaan. De werkingen binnen de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel werden daarbij verder gestroomlijnd richting een informerende en oriënterende begeleidingsrol op vlak van activering binnen inburgering, conform de mededeling aan de Vlaamse Regering 'Naar een vlotte en duurzame activering van inburgeraars' van 20 juni 2025. Beleidsrapportages en KPI-monitoring gaven inzicht in de voortgang en uitvoering van de proeftuinen en worden meegenomen bij de verankering in structureel en regulier beleid.

Daarnaast werd in 2025 het project Vervolgtrajecten na Inburgering afgerond. De lopende trajecten werden afgesloten, het eindrapport werd opgeleverd en de opgedane inzichten voedden de verdere ontwikkeling van de upgradetrajecten binnen de VDAI-proeftuin.

Tot slot kende ik in 2025 ook projectfinanciering toe aan vier projecten die bijdragen aan de activering van inburgeraars. In het project 'Mentorstap – Mentoring als opstap naar werk en maatschappelijke participatie' van DUO for a JOB worden personen met een niet-EU-herkomst, onder wie ook nieuwkomers, begeleid via individuele één-op-één coaching door ervaren, lokaal verankerde mentoren richting werk en integratie. Ook het project 'Expeditie werk' van FMDO focust op mentortrajecten, en experimenteert daarnaast met vernieuwende activeringsaanpakken. In het project 'Activering en inburgering van nieuwkomers in land- en tuinbouw' van Kenniscentrum Groene Sectoren wordt dan weer ingezet op een sectorale aanpak, via een specifiek traject om nieuwkomers te laten instromen in land- en tuinbouw. In het internationale project 'Next Steps' van Thomas More worden modellen en concrete tools voor hogescholen en werkgevers ontwikkeld, zodat nieuwkomers met relevante ervaring als verpleegkundigen en sociaal werkers duurzaam kunnen werken op hun kwalificatieniveau.

OD 1.3: We bestrijden discriminatie en racisme via maatregelen binnen alle domeinen

In 2025 coördineerde ik de opmaak van het nieuwe Geïntegreerde Actieplan Horizontaal Integratiebeleid (GAHI), waarvan de Vlaamsbrede bestrijding van racisme

en discriminatie één van de doelstellingen is. In samenspraak met andere beleidsdomeinen bepaalde ik welke acties we deze legislatuur kunnen uitrollen. Zie OD 1.4 voor verdere toelichting bij het GAHI.

Ik steunde ook verder het Roma Experten netwerk, dat advies en ondersteuning biedt aan lokale actoren die daar nood aan hebben.

OD 1.4: We stimuleren en inspireren andere domeinen en actoren om mee te werken aan het integratie- en inburgeringsbeleid

In 2025 werd een nieuw Geïntegreerd Actieplan Horizontaal Integratiebeleid (GAHI), vertrekkend vanuit de gedeelde verantwoordelijkheid van alle Vlaamse beleidsdomeinen voor integratie en inclusie. Ik bracht de relevante beleidsdomeinen samen en stimuleerde hen om, elk vanuit hun eigen bevoegdheden, bij te dragen aan de realisatie van de doelstellingen van het integratie- en inburgeringsbeleid.

De Vlaamse Regering legde op 21 maart 2025 de doelstellingen en beleidsprioriteiten vast voor het horizontaal integratiebeleid. Als basis voor dit traject liet ik een omgevingsanalyse uitvoeren van de maatschappelijke context waarin de integratiedoelstellingen gerealiseerd moeten worden. Vervolgens werd door alle bevoegde ministers invulling gegeven aan dit doelstellingenkader via concrete acties binnen hun respectieve beleidsdomeinen. Als inspiratie werd hiervoor een bevraging gedaan bij partners en middenveld (zie infra). Ik waakte erover dat de acties aanvullend waren op het reguliere beleid of inspeelden op de nood aan samenwerking tussen beleidsdomeinen. Op 7 november 2025 keurde de Vlaamse Regering het actieplan goed. Dit actieplan vertaalt 4 horizontale doelstellingen in 42 acties: het versterken van het Nederlands als verbindende factor, het bevorderen van participatie en zelfredzaamheid van personen van buitenlandse herkomst, het versterken van samenleven en sociale cohesie, en het bestrijden van discriminatie en racisme.

In 2025 zette ik bijkomend in op de ondersteuning van initiatieven via gerichte projectsubsidies. Deze projecten versterken de horizontale aanpak van het integratiebeleid en creëren bruggen tussen beleidsdomeinen (jeugd, wonen).

Tumult vzw fungeert als initiatiefnemer en begeleider van een traject dat jonge nieuwkomers via een laagdrempelige cursus laat kennismaken met het jeugdwerk, met bijzondere aandacht voor begeleiding, ondersteuning en het delen van expertise. ORBIT vzw treedt op als promotor en begeleider van een samenwoonmodel tussen eigenaars en nieuwkomers, met aandacht voor matching, begeleiding en vorming, als hefboom voor integratie en inburgering. Voor FMDO werden middelen voorzien voor arbeidsmarkttoeleiding en participatie van personen van buitenlandse herkomst, met bijzondere aandacht voor vrouwen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Met middelen uit de Oekraïne-provisie werd het project ‘Regionale steunpunten vrijwilligers voor mensen op de vlucht’ van Vluchtelingenwerk Vlaanderen vzw verlengd. Hiermee werd verder ingezet op het versterken van de maatschappelijke positie van tijdelijk ontheemden in Vlaanderen en Brussel, via ondersteuning en verduurzaming van vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven. Door het opvangen van beleidssignalen en het terugkoppelen van structurele knelpunten wordt er bijgedragen aan een transversale aanpak van de noden van de tijdelijke ontheemden in Vlaanderen en Brussel. Hierbij wordt er vnl. ingezet op huisvesting, werk en geestelijke gezondheidszorg. Ook het project ‘Infolijn vluchtelingen/burgers’ van Vluchtelingenwerk Vlaanderen vzw liep verder in 2025. De Infolijn is intussen een breed gedragen informatievoorziening voor Oekraïners. Door deze laagdrempelige informatieverstrekking in eigen taal verlaagt de Infolijn de drempels naar de reguliere dienstverlening.

Daarnaast liet ik in 2025 een externe juridische analyse uitvoeren naar de mogelijkheden en grenzen van het koppelen van verblijfs- en taalvoorwaarden aan vormen van sociale ondersteuning. Deze analyse biedt een onderbouwd juridisch kader om voor de verschillende bevoegdheden binnen de Vlaamse Regering te bekijken of er nog mogelijkheden zijn op dit vlak. De analyse werd dan ook overgedragen aan mijn collega-ministers. Ik bekijk samen met mijn collega-ministers mogelijke vervolgstappen.

1.2. SD 2: We versterken het samenleven

OD 2.1: We zetten in op het versterken van sociale cohesie

Als minister van samenleven wil ik inzetten op sociale verbinding. Er is nood aan samenhorigheid en betrokkenheid om zowel vereenzaming als parallelle gemeenschappen tegen te gaan. Ik concretiseerde mijn ambities ten eerste in mijn mededeling aan de Vlaamse Regering van 6 juni 2025 over de ondersteuning van het lokaal integratiebeleid. Daarin stelde ik vanaf 2026 te zullen inzetten op een inclusief sociale cohesiebeleid, met Nederlands, werk en onderwijs als prioritaire aandachtsdomeinen. Er wordt ook specifieke aandacht besteed aan vrouwen en meisjes van buitenlandse herkomst. Het sociale cohesiebeleid krijgt vorm via twee luiken: (1) het stimuleren van expertenorganisaties om een aanbod te ontwikkelen ter versterking van sociale cohesie en (2) een specifiek ondersteuningsaanbod voor lokale besturen vanuit de agentschappen integratie en inburgering over sociale cohesie (zie ook OD 3.2).

In uitvoering hiervan keurde de Vlaamse Regering op 12 december 2025 de subsidieoproep voor expertenorganisaties goed. Expertenorganisaties moeten een aanbod ontwikkelen waar lokale besturen kosteloos gebruik van kunnen maken op hun grondgebied. Het aanbod draagt bij aan een sterke maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst, taalverwerving én ontmoeting, verbinding en sociale cohesie in de samenleving. Daarbij formuleerde ik drie actielijnen waarop ingediend kon worden: (1) arbeidsmarktintegratie van personen van buitenlandse herkomst via mentoring, (2) arbeidsmarktintegratie en sociale participatie van maatschappelijk kwetsbare vrouwen en meisjes van buitenlandse herkomst via ambassadeurs en rolmodellen en (3) de school als uitvalsbasis voor vrijetijdsparticipatie, ouderbetrokkenheid en sociale cohesie. Voor de subsidieoproep is een totaalbudget van 13.200.000 euro beschikbaar. Dat bedrag wordt verdeeld over de drie actielijnen en een subsidieperiode van 3 jaar (15 juni 2026 tot en met 14 juni 2029).

Daarnaast gunde ik een onderzoeksopdracht rond de thematiek van zogenaamde parallelle gemeenschappen: gesegregeerde of gesloten gemeenschappen die zich op basis van etnisch-culturele en/of religieuze lijnen bewust/onbewust ruimtelijk op zichzelf terugplooien en zich afschermen van de bredere samenleving. De onderzoeksopdracht bestaat uit twee onderdelen. Het eerste deel van het onderzoek betreft een conceptuele, beschrijvende en inventariserende fase. In het tweede deel voeren we actiegericht onderzoek in samenwerking met een aantal lokale besturen, waarbij we verschillende methodieken uittesten om segregatie te doorbreken en sociale samenhang te bevorderen. Het onderzoek gaat van start op 1 februari 2026.

Ook genuanceerde beeldvorming speelt een belangrijke rol in het bevorderen van sociale cohesie. Dit gaat bijvoorbeeld over het hanteren van representatieve beelden, maar ook over het vermijden van schadelijke polarisering en oproepen tot geweld. Daarrond nam ik een actie op in het Geïntegreerd Actieplan Horizontaal Integratiebeleid (GAHI). Ik wil een lerend netwerk faciliteren om expertise i.v.m.

genuanceerde beeldvorming en impactvolle communicatie uit te wisselen en te netwerken. Ik zal zorgen voor een inhoudelijk aanbod, aangevuld met uitwisseling van ideeën en goede praktijken.

OD 2.2: We versterken de Nederlandse taal als verbindende factor in de samenleving

In het Geïntegreerd Actieplan Horizontaal Integratiebeleid (GAHI) is één van de doelstellingen de versterking van het Nederlands van anderstaligen. Ik bracht de relevante beleidsdomeinen samen om deze doelstelling om te zetten in concrete acties. Zelf voorzie ik ondersteuning voor het opzetten van taalbeleid bij Vlaamse entiteiten en onderzoek ik samen met de agentschappen integratie en inburgering potentiële doorverwijzers naar NT2-aanbod en hun noden.

Ik zette de voorbereidend stappen om het taalniveau in het inburgeringstraject te verhogen (zie OD 1.1).

De agentschappen integratie en inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel hebben de regierol over voldoende behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2. Door de verschillende NT2-partners samen te brengen op het Vlaamse en het lokale niveau, werden de nodige behoefteplannen opgemaakt.

Om ook het informeel leren te versterken, lanceerde ik het project 'Oefenkansen Nederlands'. Met dit project voorzie ik bijkomende middelen voor (1) een onderzoek naar de impact van oefenkansen op het taalleerproces van anderstaligen, (2) voldoende kwalitatief en duurzaam aanbod oefenkansen Nederlands in Vlaanderen en Brussel en (3) een communicatiecampagne die inzet op de werving van anderstaligen en sensibilisering van de samenleving voor oefenkansen Nederlands. De werking van Nedbox, om voldoende kwalitatief en online aanbod aan oefenkansen Nederlands te voorzien, werd binnen het aanbod van het Vlaams agentschap opgenomen.

Tot slot zijn er ook situaties waarin bijkomende (talige) ondersteuning vereist is om taaldrempels in de communicatie met anderstaligen weg te nemen. Dit kan door allerhande taalhulpmiddelen, waaronder ook sociaal tolken en vertalen als laatste oplossing. In 2025 deelde ik meer dan 80 certificaten uit aan nieuwe sociaal tolken.

OD 2.3: We bestrijden gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie, zowel online als offline

Zoals het Radicaliseringsdecreet bepaalt, heb ik in samenwerking met mijn collega-ministers bevoegd voor Justitie en Handhaving en Welzijn, de nodige stappen ondernomen, om de nieuwe beleidskeuzes vanuit de Vlaamse Regering op de sporen te zetten. In een eerste fase werd een actuele analyse opgemaakt over de situatie in Vlaanderen met betrekking tot gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie. Deze werd op 4 april 2025 meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Op basis daarvan maakten we het Vlaams actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme en terrorisme op dat op 24 oktober werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het actieplan zoomt in op een aantal belangrijke uitdagingen voor de komende jaren. Zo zetten we verder in op een fijnmazig systeem voor vroegtijdige detectie, waarbij we streven naar het vermijden van blinde vlekken in Vlaanderen, gezien meer en meer gemeenten gewelddadig geradicaliseerde inwoners hebben. We hebben specifieke aandacht voor jongeren gezien we bij hen een toename zien. We blijven inzetten op alle vormen van gewelddadige radicalisering gezien er meer en meer mengvormen en ook nieuwe fenomenen ontstaan. We hebben bijzondere aandacht voor radicalisering die online plaatsvindt en werken verder aan een integrale

aanpak i.f.v. disengagement van geradicaliseerden. Gezien de vele uitdagingen waar we voor staan is het essentieel dat alle betrokken agentschappen en departementen gezamenlijk hun schouders zetten onder het beleid: het actieplan is dan ook een gezamenlijke inspanning van alle relevante beleidsdomeinen.

Gemeenten hebben de regierol inzake de preventieve aanpak van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie. Sinds 2021 ontvingen enkele gemeenten reeds projectsubsidies om die regierol op te nemen. Om de continuïteit van de uitgebouwde aanpak en expertise te garanderen, werden deze projectmiddelen verlengd tot eind 2025. In de regelgeving is een financieringskader voorzien opdat gemeenten deze rol kunnen vervullen. In het voorjaar van 2025 werden regionale infodagen georganiseerd om de gemeenten te informeren over de aanpak en de modaliteiten en werden concrete handvatten aangereikt voor een lokale uitrol van de vooropgestelde beleidsprioriteiten. Gemeenten konden hiervoor tot 15 januari 2026 intekenen via de strategische meerjarenplanning.

Om de gemeenten te ondersteunen in hun regierol, biedt het radicaliseringsdecreet de mogelijkheid om partnerorganisaties voor beleidsondersteuning en praktijkontwikkeling over gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie te erkennen. Begin 2025 werd hiervoor een oproep gelanceerd. Via een tweestapprocedure heeft dit geleid tot het erkennen van drie partners door de Vlaamse Regering op 4 december 2025: het Hannah Arendt Instituut (in consortium met de VVSG, Textgain en het VVI), CAW Limburg (in consortium met Netwerk Islamexperten en Solentra) en Ceapire. De partnerorganisaties startten op 1 januari 2026 voor een periode van 5 jaar.

Verder werd ook een opdracht gelanceerd voor het ontwikkelen van ondersteunende materialen met concrete basisinformatie en achtergrondinformatie over gewelddadige radicalisering, extremisme en terrorisme. Het Hannah Arendt instituut zal hiervoor drie producten ontwikkelen: een laagdrempelige en hands-on e-learning, een downloadbare en laagdrempelig opgestelde handleiding en drie "Q & A- sessies" waarin de inhoud van de e-learning en handleiding nader wordt toegelicht en waarbij er ruimte is voor de deelnemers om bijkomende vragen te stellen. Deze opdracht startte op 1 februari 2026.

De LIVC-R is een belangrijk instrument in de lokale aanpak. In het kader van de optimalisering van de werking van de LIVC-R verleen ik dan ook mijn medewerking aan de opmaak van een samenwerkingsakkoord. Zelf heb ik in de zomer alvast een overheidsopdracht gelanceerd rond de effectiviteit en optimalisatie van de LIVC-R werking. De VUB zal een model ontwikkelen dat lokale beleidsmakers in staat moet stellen om de effectiviteit van een LIVC-R werking te kunnen beoordelen. Deze startte op 1 februari 2026.

Gewelddadige radicalisering, maar ook schadelijke polarisatie, vindt alsmaar meer online plaats. Hierop werd de aandacht gevestigd via een succesvolle kortlopende campagne 'Klopt da wel?". Ik wilde onze jongeren meer bewust maken van des- en misinformatie op sociale media en het gevaar voor bubbels en rabbitholes. De campagne liep van 2 december 2024 tot 31 augustus 2025. De campagne had zowel een online-luik (doorlopende video-advertenties op sociale media waarvoor werd samengewerkt met influencers) als een offline-luik (affiches, informatie, tips, artikelen, factchecks, video's,..) Alleen al via Meta werden 1,1 miljoen unieke personen bereikt, waarbij ruim 38.000 keer doorgeklikt naar verdiepende informatie.

Online gewelddadige radicalisering vereist ook een aanpassing van het preventiewerk: naast verbinding en hulpverlening op het terrein is er een behoefte aan online preventiewerk. Om de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken en de juiste randvoorwaarden te creëren, werd er een opdracht gelanceerd. Deze opdracht werd aan het Vlaams vredesinstituut toegekend, die dit uitvoert in samenwerking met

Textgain en SAM. Naast het voeren van een onderzoek heeft deze overheidsopdracht ook de doelstelling om te komen tot een laagdrempelig opgestelde handleiding met stappenplan ter ondersteuning van de regierol van de gemeenten voor effectieve lokale aanpak rond online veldgericht werken.

De actuele analyse bracht problematische "straatcultuur" als één van de nieuwe vormen van schadelijke polarisatie onder de aandacht. Het overheersende kenmerk van deze cultuur is het gevoel van minderwaardigheid en afwijzing door de maatschappij en het daarbij horende wantrouwen ten aanzien van delen van de burgerbevolking en bepaalde autoriteiten. Om hierop te kunnen inspelen, lanceerde ik in het najaar van 2025 een projectoproep om gerichte train-the-trainers-omstaandersopleidingen te laten ontwikkelen die focussen op veilig interveniëren in problematische straatcultuur. Twee projecten werden goedgekeurd. Het Hannah Arendt Instituut zal een luik problematische straatcultuur toevoegen aan een bestaande omstaandersopleiding. Ceapire zal een nieuwe methodiek ontwikkelen om binnen scholen en lokale verenigingen te kunnen ingrijpen op problematische straatcultuur. Beide projecten startten op 1 januari 2026 en zullen gratis worden aangeboden aan lokale besturen en hun partners die daar nood aan hebben.

1.3. SD 3: We voeren een onderbouwd en gedragen beleid

OD 3.1: We maken van de beleidsuitvoerende actoren nog efficiëntere organisaties

Met AgII, Atlas (Antwerpen) en Amal (Gent) en het Huis van het Nederlands Brussel blijf ik op zoek gaan naar mogelijkheden tot optimalisatie, zowel vanuit het perspectief van de nieuwe beleidsinitiatieven, als vanuit financieel als organisatorisch perspectief als vanuit het perspectief de klant. Hierbij blijft de kwaliteit van het aanbod, in functie van impact op zowel de klant als de samenleving, een belangrijk aandachtspunt.

Digitalisering blijft hierbij een belangrijk aspect. In 2025 werd het nieuwe digitale platform Allis gelanceerd. Dit ging, zoals bij alle digitale projecten van dergelijke omvang, gepaard met heel wat uitdagingen. Maar alle betrokken diensten hebben de voorbije maanden hard (samen)gewerkt om van dit platform een mooi product te maken. In 2026 zal dit verder worden geconsolideerd. Ook op de digitalisering van de dienstverlening wordt verder ingezet, onder andere via het project 'modulair MO'. Hierbij vraag ik wel te blijven waken over het aanbieden van fysieke dienstverlening, waar mogelijk en wenselijk.

In 2025 werden ook de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met de agentschappen en het huis voorbereid. Begin 2026 zullen deze overeenkomsten worden ondertekend door alle betrokken partijen.

In 2025 bestonden de agentschappen integratie en inburgering 10 jaar. Om dit te vieren werd een publicatie uitgebracht die een beeld schept over de breedte van hun aanbod en dienstverlening en de mensen die dit waarmaken.[2]

OD 3.2: We ondersteunen lokale besturen als regisseur omdat integratie, inburgering en samenleven in de eerste plaats lokaal gebeurt

[2] https://www.vlaanderen.be/inclusie/nieuwsberichten/in-de-kijker-10-jaar-agentschappen-integratie-en-inburgering

Vorige regeerperiode liep het 3-jarig project 'Plan Samenleven'. Daarmee werden lokale besturen ondersteund in hun lokaal integratie- en gelijkekansenbeleid. In 2025 werd het Plan Samenleven geëvalueerd. Ik nam de geleerde lessen mee in de verdere vormgeving van de ondersteuning van lokale besturen bij hun regierol over het integratiebeleid. Zoals vermeld in OD 2.1 keurde de Vlaamse Regering op 6 juni 2025 mijn mededeling over de ondersteuning van het lokaal integratiebeleid goed. Daarin lichtte ik toe hoe ik de Vlaamse lokale besturen en de VGC in Brussel-Hoofdstad wil ondersteunen bij hun regierol over het integratiebeleid op hun grondgebied.

Ik vind het ten eerste belangrijk dat alle lokale besturen beroep kunnen doen op een kwalitatief en transparant ondersteuningsaanbod van de agentschappen Integratie en Inburgering. AgII werkte daarom een basispakket uit met 10 producten en diensten, waaronder ondersteuning bij taalbeleid, lokaal integratiebeleid, oefenkansen Nederlands, participatie, verbinding,… Elk lokaal bestuur krijgt een vaste aanspreekpersoon bij AgII en jaarlijks 25 "credits" die ze vrij kunnen inzetten binnen dat basispakket, op basis van de lokale contexten en noden.

Daarnaast werkte ik in mijn mededeling het kader van een inclusief sociale cohesiebeleid uit, met twee luiken: (1) het subsidiëren van expertenorganisaties om een aanbod te ontwikkelen ter versterking van sociale cohesie en (2) een specifiek ondersteuningsaanbod voor lokale besturen vanuit de agentschappen integratie en inburgering over sociale cohesie (zie ook OD 2.1).

Zoals vermeld in OD 2.1 werkte ik in 2025 ook de subsidieoproep rond sociale cohesie en participatie voor expertenorganisaties uit. De ondersteuning van lokale besturen is daarin een belangrijk vertrekpunt. De bedoeling is dat expertenorganisaties een aanbod ontwikkelen waar Vlaamse lokale besturen en de VGC kosteloos gebruik van kunnen maken op hun grondgebied. Het aanbod moet dus in de eerste plaats waardevol zijn voor de noden en mogelijkheden van lokale besturen. Voor het bepalen van de concrete actielijnen van de subsidieoproep baseerde ik me op geleerde lessen vanuit de beleidsevaluatie van het Plan Samenleven. In dat kader organiseerde ik twee workshops met lokale besturen waarin verschillende concrete voorstellen afgetoetst werden aan lokale noden. Ik verwacht van de expertenorganisaties dat ze gedurende de volledige subsidieperiode actief in dialoog gaan en samenwerken met de lokale besturen. Zo zorg ik voor een aanbod dat flexibel, op maat en complementair ingezet kan worden, passend bij de schaal, demografie en beleidsprioriteiten van lokale besturen. Ze dienen zich ook in te schrijven in het concept van de aandachtswijken, waar ik in de loop van 2026 verder vorm aan zal geven. Naast dit ondersteuningsaanbod, voorzie ik ook dat lokale besturen verdiepend ondersteund kunnen worden als ze willen inzetten op het versterken van sociale cohesie. AgII werkte daartoe een specifiek aanbod uit met 12 actiedomeinen, waaronder een warm onthaal voorzien, inzetten op ontmoeting, positieve beeldvorming, wegwerken van maatschappelijke spanningen in buurten, Nederlands als verbindende taal,… AgII organiseert zowel individuele, als collectieve ondersteuning.

In mijn mededeling haalde ik ook aan de lokale besturen te willen ondersteunen bij het aanbieden van kwalitatieve oefenkansen Nederlands en het participatie- en netwerktraject binnen inburgering. Dat laatste doe ik via het AMIF-programma "Samen bouwen aan sociale netwerken voor nieuwkomers", waarin ik werkte aan een versterkte, resultaatgerichte aanpak (zie OD 1.1). Met betrekking tot de oefenkansen Nederlands lanceerde AgII een projectoproep voor lokale besturen. De oproep stimuleert lokale besturen om oefenkansen Nederlands te organiseren/versterken voor anderstalige volwassenen, kinderen en jongeren in realistische, toegankelijke en betekenisvolle contexten. Dit initiatief maakt deel uit van het overkoepelende project 'Oefenkansen Nederlands' (zie OD 2.2).

Voor Brussel-Hoofdstad neemt de VGC de regierol op over het lokale integratiebeleid. In uitvoering van de regelgeving voorzie ik de organisatie daartoe van een werkingssubsidie op basis van het meerjarenplan.

OD 3.3: We geven het beleid vorm in een sterk en daadkrachtig partnerschap met het middenveld en ondersteunende organisaties

In 2025 ondersteunde ik verder de participatieorganisatie LEVL en betrok ik hen bij de ontwikkeling van het beleid. Ook andere stakeholders worden waar nodig betrokken. Bij het tot stand komen van Geïntegreerd Actieplan Horizontaal Integratie consulteerden we enkele prioritaire gesprekspartners met name de agentschappen Integratie en Inburgering, VMRI, VVSG en LEVL. LEVL bevroeg op zijn beurt de netwerkpartners. Dat netwerk omvat organisaties actief binnen alle relevante beleidsthema's: arbeidsmarkt, onderwijs, wonen, welzijn, vrije tijd, ... Deze input werd meegenomen in het traject met de beleidsdomeinen.

OD 3.4: We werken aan een wetenschappelijk onderbouwd beleid en de monitoring en evaluatie ervan

In 2025 werd opnieuw geïnvesteerd in monitoring, onderzoek en evaluatie om het beleid verder te onderbouwen. Zo werden de resultaten van twee diepgaande vervolgonderzoeken op de survey 'Samenleven in Diversiteit' gepubliceerd, bestaande uit zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek. De kwantitatieve analyses werden samengebracht in vier thematische papers rond sociale cohesie, houding tegenover herkomstdiversiteit, taalkennis en taalgebruik, en negatieve ervaringen en discriminatie[1]. Daarnaast werden de indicatoren uit de Barometer Samenleven, die gebaseerd zijn op administratieve data, geactualiseerd[1].

Ook de lokale integratiescan, een onderdeel van de gemeente- en stadsmonitor, werd in 2025 aangepast aan de meest recente datareeksen[1]. Het jaarrapport inburgering werd geactualiseerd met cijfers van 2024[1]. De beleidsevaluatie van het Plan Samenleven werd opgestart, uitgevoerd en opgeleverd via een mix van survey bij lokale besturen, interviews, focusgroepen en casestudies. Het rapport is publiek toegankelijk.

Met het project 'Oefenkansen Nederlands' werd een onderzoek voorzien naar de impact van oefenkansen Nederlands op het taalniveau van anderstaligen. Dit onderzoek werd onder coördinatie van AgII door de Universiteit Gent opgestart in 2025.

Eind 2025 werden ook de onderzoeksopdrachten voorbereid en gegund rond de ervaringen van rechthebbende inburgeraars, parallelle gemeenschappen in Vlaanderen en de impact van het participatie- en netwerktraject op de inburgering van inburgeraars. Deze opdrachten starten in 2026.

Verder werd in 2025 de netwerkgroep integratieonderzoek voortgezet. In mei stond het thema tijdelijk ontheemden centraal, terwijl in december werd gefocust op digitale inclusie van personen van buitenlandse herkomst.

Binnen het kader van de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie werden twee onderzoeken opgestart. Eind 2025 werd een opdracht gegund om de effectiviteit en efficiëntie van de LIVC R-werking te verbeteren en werd een onderzoek gestart naar de mogelijkheden en randvoorwaarden van online preventiewerk.

OD 3.5: We werken actief mee op internationaal niveau en leren van buitenlandse goede praktijken

In augustus 2025 ondernam ik een studiebezoek aan Noorwegen in het kader van arbeidsmarktintegratie en specifieke de positie van vrouwen, en sociale cohesie. Hier sprak ik onder meer met de bevoegde ministers en bezocht ik een aantal gemeenten en relevante actoren. Daarnaast had ik in het kader van de samenwerkingsakkoorden met Nederland en de regio Noordrijn-Westfalen gesprekken met mijn tegenhangers van beide overheden. De voor ons prioritaire thema's kwamen hier ook aan bod. Daarnaast heeft mijn administratie op internationale fora onze beleidsprioriteiten op het vlak van inburgering aangehaald.

In 2025 heeft Vlaanderen zijn reputatie als gidsregio voor integratie, inburgering en samenleven verder gezet. Alsmaar meer landen en regio's werken een beleid uit dat vertrekt van het belang van de verwerving van taal, doeltreffende integratie op de arbeidsmarkt, aandacht voor maatschappelijke oriëntatie en een op-maat-gemaakt-aanpak, die inzet op een combinatie van digitale en in persoon methoden. Mijn administratie heeft dan ook op vraag van verschillende buitenlandse overheden haar expertise gedeeld: met Frankrijk voor de uitwerking van MO-testen; met Canada voor de aanpak van het gehele inburgeringsbeleid en specifiek de digitale strategie; met Oostenrijk over MO en met Québec over het Vlaams participatie- en netwerktraject en de samenwerking met lokale besturen. Ook op de internationale werkgroepen, het Europees netwerk voor Integratie (EIN), de Urban partnership on Inclusion en de Intergovernmental consultations on Migration and Asylum, lichtte Vlaanderen haar beleid toe op het vlak van o.m. arbeidsmarktintegratie en digitalisering.

Ook het Vlaamse sociale cohesiebeleid trekt de aandacht. Met de deelstaat Berlijn en met het Ministerie voor Lokale Gemeenschappen van het VK wisselden we hierover uit. Het VK heeft daarenboven ook interesse in de preventie van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisering.

De Vlaamse expertise wordt daarenboven ook nog erkend door de Raad van Europa. ABB leverde voor België immers één van de twintig leden van het Comité dat aanbevelingen ontwikkelt rond interculturele integratie en 'multilevel governance'.

1.4. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

INTEGRATIE EN INBURGERING, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	VAK 2025			**VEK 2025**		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-gaven WT, LO, PR	56.528	40.980	40.703	57.531	50.650	47.975
Toe-lagen IS	63.617	81.181	81.126	63.617	73.599	72.180

Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	**120.145**	**122.161**	**121.829**	**121.148**	**124.249**	**120.155**

1.4.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SJ0-9SFCADA-OW – UITBOUW VLAAMS INTEGRATIE- EN INBURGERINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:
Op dit artikel komen de ontvangsten in kader van het handhavingsbeleid inburgering (boetes) en andere terugvorderingen in kader van het Integratie en Inburgeringsbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

	AO	**TO**	**LO**
BA 2025	200	0	0
BA-JR 2025	200	0	0
BU 2025	1.273	0	0

Inhoudelijke toelichting:
In 2025 werden er voor 147 keuro aan boetes opgelegd; het saldo betreft diverse terugvorderingen van subsidies e.a.

SJ0-9SFCADY-OI – AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

Korte inhoud begrotingsartikel:
Pro memorie. Op dit artikel komen de eventuele terugvorderingen van subsidies aan AgII.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

	AO	**TO**	**LO**
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	688	0	0

Inhoudelijke toelichting:
In 2025 werd 688 keuro teruggevorderd.

Uitgaven

SJ0-1SFC2DA-WT – UITBOUW VLAAMS INTEGRATIE- EN INBURGERINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het krediet op dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen voor de uitbouw van het integratie- en inburgeringsbeleid. De belangrijkste posten op dit begrotingsartikel zijn de subsidies aan de lokale besturen voor de stedelijke agentschappen Integratie- en Inburgering in Stad Antwerpen en Gent. De resterende middelen worden voorzien voor projecten ter ondersteuning van het integratie en inburgeringsbeleid, de subsidiëring van een aantal organisaties (waaronder het Huis van het Nederlands Brussel en de participatieorganisatie) en de ondersteuning van de algemene werking (communicatie, studies, uitgaven in kader van het handhavingsbeleid, beleidsvoorbereidend onderzoek …).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

	VAK			**VEK**		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	56.528	40.980	40.703	57.531	50.650	47.975

Inhoudelijke toelichting:
Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	**VEK**	**Omschrijving herverdeling**
-510	-510	Herverdeling naar Agentschap Integratie en Inburgering (SJ0- 1SFC2DY-IS) i.k.v. vervolgtrajecten
-3.845	-3.845	Herverdeling naar Agentschap Integratie en Inburgering (SJ0- 1SFC2DY-IS) i.k.v. turbo
-2.422	-2.422	Herverdeling naar Agentschap Integratie en Inburgering (SJ0- 1SFC2DY-IS) i.k.v. wijzigingen decreet
-1.915	-418	Herverdeling naar Agentschap Integratie en Inburgering (SJ0- 1SFC2DY-IS) voor versterking kerntaken
-6.161	-232	Herverdeling naar Agentschap Integratie en Inburgering (SJ0- 1SFC2DY-IS) voor oefenkansen Nederlands
-924	0	Herverdeling naar Agentschap Integratie en Inburgering (SJ0- 1SFC2DY-IS) i.k.v. digitalisering
0	-230	Herverdeling naar VZW De Rand (SJ0-1SFC2DW-IS)
-2.777	-1.985	Herverdeling middelen naar WSE (TB0-1TDE2AH-WT) i.k.v. AMIF
3.527	3.282	Herverdeling vanuit de provisie Noodfonds Oekraïne (CB0-1CBD2AM-PR)
290	290	Herverdeling vanuit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR)
-811	-811	Herverdeling middelen naar VDAB (TB0-1TIE2VY-IS) i.k.v. Turboplan
-15.548	**-6.881**	

SJ0-1SFC2DW-IS – VZW DE RAND

Korte inhoud begrotingsartikel:
Pro memorie artikel voor eventuele toelagen aan vzw De Rand vanuit GKII.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	230	230

Inhoudelijke toelichting:
Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
0	230	Herverdeling vanuit het beleidskrediet Integratie en Inburgering (SJ0-1SFC2DA-WT) voor vereffening VEK-encours

SJ0-1SFC2DY-IS – AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

Korte inhoud begrotingsartikel:
Het krediet op dit begrotingsartikel wordt aangewend voor de structurele financiering van AgII.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	63.617	81.181	81.126	63.617	73.369	71.950

Inhoudelijke toelichting:
Deze budgetherverdelingen vonden plaats t.a.v. de begrotingsaanpassing:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
510	510	Herverdeling vanuit het beleidskrediet Integratie en Inburgering (SJ0-1SFC2DA-WT) i.k.v. vervolgtrajecten
3.845	3.845	Herverdeling vanuit het beleidskrediet Integratie en Inburgering (SJ0-1SFC2DA-WT) i.k.v. turbo
919	919	Herverdeling vanuit de provisie Noodfonds Oekraïne (CB0-1CBG2AM-PR)
0	538	Herverdeling vanuit de relanceprovisie (CB0- 1CBG2AH-PR)
2.422	2.422	Herverdeling vanuit het beleidskrediet Integratie en Inburgering (SJ0-1SFC2DA-WT) i.k.v. wijzigingen decreet

1.915	418	Herverdeling vanuit het beleidskrediet Integratie en Inburgering (SJ0-1SFC2DA-WT) voor versterking kerntaken
6.161	232	Herverdeling vanuit het beleidskrediet Integratie en Inburgering (SJ0-1SFC2DA-WT) voor oefenkansen Nederlands
924	0	Herverdeling vanuit het beleidskrediet Integratie en Inburgering (SJ0-1SFC2DA-WT) i.k.v. digitalisering
868	868	Herverdeling vanuit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR)
17.564	**9.752**	

Voor meer detail, zie de bespreking van de begroting van het Agentschap Integratie en Inburgering hieronder.

1.4.2 DAB's

Niet van toepassing.

1.4.3 Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing.

1.4.4 Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Agentschap Integratie en Inburgering
Het Agentschap Integratie en Inburgering werd opgericht bij beslissing van 22 november
2013 van de Vlaamse Regering en heeft tot opdracht om, overeenkomstig het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, het Vlaamse
integratie- en inburgeringsbeleid te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden.

Ontvangsten

SM0-BSFCADA-OW: ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - INTEGRATIE EN INBURGERING - UITBOUW VLAAMS INTEGRATIE- EN INBURGERINGSBELEID

Korte inhoud:
Dit begrotingsartikel bevat alle andere ontvangsten van het Agentschap Integratie en Inburgering, die niet gefinancierd worden door een interne stroom vanuit de Vlaamse overheid. De belangrijkste componenten worden gevormd door de subsidie Sociale Maribel, de inkomsten vanuit projectfinanciering door andere overheden, de doorfacturatie van de tolkenprestaties aan de gebruikers en inkomsten uit het betalend maken van het inburgeringstraject.

BA 2025	Uitvoering 2025
4.057	6.966

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering:
De variantie tov BA 2025 bedraagt +2.909 Keur en is als volgt samengesteld;

Doorgerekende tolk en vertaal opdrachten +1.413 Keur.
Inkomsten uit het betalend maken Inburgering + 613 Keur .
Financiering ontwikkeling Welkom App +431 Keur.

Door Europese instanties gefinancierde projecten +223 Keur.
Ontvangen subsidies Sociale Maribel +72 Keur.
Doorgerekende kosten voor gedetacheerden +44 Keur.
Recuperatie kosten van o.a. verzekeringen +41 Keur.
Ontvangsten voor participatienetwerk (+18 Keur) en diversiteitsbeleid (+17Keur).
Ontvangen subsidies van lokale besturen +21 Keur.
Inkomsten uit vorming + 6 Keur.
Meer opbrengsten uit diploma gelijkschakeling voor het Brussels gewest +19 Keur.
Ontvangen rente + 3 Keur.
Tussenkomsten van o.a. Vivo, educatief verlof,… -12 Keur.

SM0-BSFCAZZ-OI: ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN

Korte inhoud:
Dit begrotingsartikel bevat alle interne stromen vanuit de entiteiten van de Vlaamse Overheid naar het Agentschap Integratie en Inburgering. Deze interne stromen bestaan
uit de basisdotatie vanuit Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) en een subsidie van het beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) in het kader van de cofinanciering van de AMIF-projecten (Vlaams Cofinancieringsfonds).

BA 2025	Uitvoering 2025
73.314	73.106

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering:
De variantie tov BA 2025 is -208 Keur en is het gevolg van een verschil in timing tussen de door ABB herverdeelde projectfondsen en de uiteindelijke uitvoering door het AgII .
Dit omvat ook een toelage van het departement WSE ikv de co-financiering met een door EU gefinancierd project in regio Limburg.

Uitgaven

SM0-ASFC2DA-LO: LONEN – INTEGRATIE EN INBURGERING – UITBOUW VLAAMS INTEGRATIE- EN INBURGERINGSBELEID

Korte inhoud:
Op dit begrotingsartikel worden de loonkosten van het personeel ingeschreven.

BA 2025		Uitvoering 2025	
VAK	VEK	VAK	VEK
60.354	60.354	59.293	59.293

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering:
De variantie tov BA 2025 is -1.061 Keur en is als volgt samengesteld;
Minder niet ingevulde functies in de reguliere werking: -975 Keur.
Lonen van door derden gefinancierde projecten -85 Keur.

SM0-AFSC2DA-WT: WERKING EN TOELAGEN – INTEGRATIE EN INBURGERING – UITBOUW VLAAMS INTEGRATIE- EN INBURGERINGSBELEID

Korte inhoud:

Dit artikel bestaat uit algemene werkingskosten en kosten gerelateerd aan gebouwen.

BA 2025		Uitvoering 2025	
VAK	VEK	VAK	VEK
16.078	16.078	19.810	19.810

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering:
De variantie tov BA 2025 is +3.732 Keur en is als volgt samengesteld;
Uitgaven digitalisering: +2.838 Keur.
Tolk en vertaalkosten: +1.498 Keur.
Relancemiddelen +639 Keur.
Inzet extern personeel +128Keur.
Door VO en derden gefinancierde projecten -861 Keur.
Communicatiekosten -153 Keur.
Huurlasten -134 Keur.
Onderhoud gebouwen -121 Keur.
Lokale belastingen -60 Keur.
Anderen -42 Keur.

SM0-ASFC2ZZ-OV: OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR

Korte inhoud:
Dit artikel geeft het verwachte cumulatief saldo van het Agentschap Integratie en Inburgering weer op het einde van boekjaar 2025.

BA 2025		Uitvoering 2025	
VAK	VEK	VAK	VEK
37.583	37.583	37.543	37.543

Inhoudelijke toelichting begrotingsuitvoering:
Het verschil tov BA2025 is 40 Keuro. Dit is het verschil tussen het gebudgetteerde resultaat met een intering van 153 Keuro en de uitvoering met een intering van 193 Keuro.

VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

De apparaatskredieten van het beleidsveld Integratie en Inburgering zijn vervat in de apparaatskredieten van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Zie BBT Binnenlands Bestuur, Steden- en Plattelandsbeleid, Audit Lokale Besturen.

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

AgII: Agentschap Integratie en Inburgering
AMIF: Asiel en Migratiefonds
AO: Algemene Ontvangsten
EU: Europese Unie
IS: Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE: Inhoudelijk structuurelement

LE: Leningen (ESR-aggregaat)
LIVC-R: Lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisering
LO: Leningontvangsten
LO: Lonen (ESR-aggregaat)
MO: Maatschappelijke oriëntatie
NT2: Nederlands als tweede taal
OCMW: Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
OD: Operationele doelstelling
OI: Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL: Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP: Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW: Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA: Participaties (ESR-aggregaat)
PR: Provisies (ESR-aggregaat)
SD: Strategische doelstelling
SERV: Sociaal-economische raad van Vlaanderen
TO: Toegewezen ontvangsten
VAK: Gesplitst vastleggingskrediet
VDAB: Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling
VDAI: Het project 'Vlot en duurzaam activeren van inburgeraars'
VEK: Gesplitst vereffeningskrediet
WT: Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)

VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Beleidsopties en -initiatieven

SD 1: We streven naar een evenredige participatie en zelfredzaamheid van personen van buitenlands herkomst, onder wie nieuwkomers

- Verhoging van de cesuur binnen MO naar 70%
- Link en wisselwerking met Canon en cursus MO intensifiëren
- Voorbereiding om taalniveau op te trekken naar B1
- Voorbereiding om inkomensgerelateerde vrijstellingscategorieën voor de retributies in te voeren
- Uitrol van de proeftuinen i.h.k.v. de versterking van de activering van inburgeraars
- Uitrol van participatie- en netwerktrajecten
- Voorbereiding om een voortraject in het buitenland in te voeren
- Voorbereiding om de verplichting van een voortraject voor arbeidsmigranten en hun gezinsleden in te voeren
- Extra maatregelen om niet-verplichte inburgeraars en inburgeraars in Brussel te bereiken
- Uitwerken van acties m.b.t. bestrijden van racisme samen met andere domeinen
- (onderdeel van horizontaal integratiebeleid)
- Opmaak van een doelstellingenkader en actieplan m.b.t. het horizontaal integratiebeleid

SD 2: We versterken het samenleven

- Subsidie-oproep voor expertenorganisaties ter ondersteuning van het lokaal integratiebeleid i.h.k.v. sociale cohesie en participatie in een diverse samenleving

- Uitwerken van acties m.b.t. taalbeleid (onderdeel van horizontaal integratiebeleid)
- Voorzien van een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2, samen met minister bevoegd voor Onderwijs
- Aanbieden van taaloefenkansen
- Efficiënter inzetten van tolken d.m.v. sensibilisering over de communicatiewaaier
  en nieuwe vertaaltechnologieën
- Opmaken van een horizontaal actieplan m.b.t. preventie van gewelddadige
- radicalisering en schadelijke polarisatie
- Ondersteunen van lokale besturen bij de preventie van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie
- Erkennen van partnerorganisaties i.h.k.v. de preventie van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie
- Campagne om jongeren meer bewust te maken van des- en misinformatie op sociale media en het gevaar voor bubbels en rabbitholes
- Subsidie-oproep voor train-de-trainer omstaanderstraining i.h.k.v. straatcultuur
- Opdracht voor het ontwikkelen van een e-learning i.h.k.v. de preventie van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie

SD 3: We voeren een onderbouwd en gedragen beleid

- Nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met de agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel
- Verder inzetten op digitalisering in de werking van de agentschappen Integratie en Inburgering
- Ondersteuning van de lokale besturen bij het voeren van een lokaal integratie/samenlevenbeleid
- Samenwerking met de VGC
- Samenwerking met LEVL
- Verdieping van cijfers Survey Samenleven in Diversiteit en actualiseren van
- administratieve data in de Barometer Samenleven, de lokale integratiescan
- Uitwisseling van kennis en expertise in internationale context

2. Beleidsevaluaties en onderzoeksinitiatieven

SD 1: We streven naar een evenredige participatie en zelfredzaamheid van personen van buitenlands herkomst, onder wie nieuwkomers

- Onderzoek naar de impact van oefenkansen Nederlands op het taalniveau van anderstaligen
- Onderzoek naar de ervaringen van rechthebbende inburgeraars, (2) parallelle gemeenschappen in Vlaanderen
- Onderzoek naar de impact van het participatie- en netwerktraject op de inburgering van inburgeraars

SD 2: We versterken het samenleven

- Beleidsevaluatie van het Plan Samenleven
- Onderzoek rond parallelle gemeenschappen in Vlaanderen
- Onderzoek rond optimalisatie van de werking van de LIVC-R
- Onderzoek opgestart om de mogelijkheden en randvoorwaarden van online preventiewerk na te gaan

SD 3: We voeren een onderbouwd en gedragen beleid

- Vervolgonderzoeken op de survey Samenleven in Diversiteit: kwalitatieve analyses en kwantitatieve analyses die zijn gebundeld in 4 thematische papers (sociale cohesie, houding tegenover herkomstdiversiteit, taalkennis en taalgebruik, en negatieve ervaringen en discriminatie)
- Update indicatoren gebaseerd op administratieve data in de Barometer Samenleven
- Actualisatie van de lokale integratiescan3, wat een onderdeel is van de gemeente-en stadsmonitor
- Jaarrapport inburgering 2025

3. Nieuwe en belangrijke wijzigingen Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering

Niet van toepassing

4. Decreetsevaluaties

Niet van toepassing

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Niet van toepassing

X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Niet van toepassing

XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Niet van toepassing

XII. METADATAFICHES INDICATOREN

Benaming	**Aantal anderstaligen dat in jaar x-1 voor het eerst werd ingeschreven in een cursus NT2 in Vlaanderen of Brussel**
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Aantal anderstaligen dat in jaar x-1 voor het eerst werd ingeschreven in een cursus NT2 in Vlaanderen of Brussel
Bron	Datawarehouse van KBI
Meetfrequentie	Jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator kan eventueel internationaal vergeleken worden
Reeds gebruikt in andere documenten	Deze indicator werd in deze vorm nog niet opgenomen in eerdere Documenten

[3] Ontdek de laatste versie van 'Jouw lokale integratiescan' | Gemeente-Stadsmonitor